

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)

1 martie st. v.

13 martie st. n.

Este în fiecare duminică.

Redacțiunea în
Közép-utca nr. 395.

Nr. 9.

ANUL XXIII.

1887.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei

Lăsat-am. . .

Lăsat-am vorbe dulci și ingrigite
Să sune 'n vânt ca glasul în pustie;
Căci te-am iubit, și robă fost-am ție,
Chip strălucit din urmele pălite.

Și te-am iubit c'un dor din cale-afară
Și te-am iubit c'o dragoste curată;
Dar n'am creșut, ca dorul teu vr'odată
Intr'un noian de patimi să dispară.

Iubirea ta s'a stins ca filele de paingini
Și dorul teu topit e la focul necreșut;
Te joci cu inimi multe, dând jertfe suferinței
Și totuș singur ești în lumea fără margini!

Acum a noastre căi sunt despărțite,
Tu clipei rob, eu robă gândurilor,
Alergi pe căi din vécuri urmărite;

Er eu rămân privind de-alături lumea,
Să-mi ved neimplinirea dorurilor,
Durerile-mi mormântul respălți-mi-a?!

Lucreția Suciu.

Fără credință.

— Novellă —

(Urmare.)

Ca se sculă; o șuviță din părul ei negru i lunecase pe frunte, o simți, cu un gest ușor o tocmi din nou: apoi se apropiă de măsă și plecându-se peste jurnalele ce erau acolo, scose un numer mai próspect din «Familia», se uită fugitiv peste densus și zimbi.

— Ați cetit articolul mai nou al lui Varon? — întrebă ea, uitându-se mai întâiu la Zoran, apoi la Dănescu.

— Nu; — răspuseră aceștia deodată, — a scris ceva interesant?

— Adeca . . . a scris o schiță, în care satirisează și batjocorește pe toți, — răspuse ea șovăind, — este un om forte malițios, plin de reutate, nu este ființă despre care să nu șcie dice de reu. . .

— Sânt casuri, unde trebuie intru adevăr un sbiciu aspru, spre a trezi ómenii din indolența și lertargia lor; răspuse Dănescu, care cunoșcea bine pe

autorul amintit; dar eu sperez, că dvóstre ați fost cruțată de ghimpele satirei.

— Din contră, mi-se pare, că eu sânt tractată în modul cel mai nemilos; — dișe ea roșind la obraz, ér glasul ei căpêta un timbru de petulanță.

— Ah, pôte a spus în fața lumii, că sânteți frumósă? — observă Dănescu.

— A spus multe rele, neadevăruri. . .

— Șciți ce, dați-i împrumutul îndêrêt, — dișe Dănescu zimbînd, — provocați pe cunoscuții dvóstre, să ve adune date din viața lui, formați o novelă din ele, duceți-l prin tot felul de peripeții și apoi sfêrșiți așa: «El vine și recunoscându-și greșêla, plin de consternație se aruncă la picioarele ei, la picioarele aceleia, pentru care nu avea o vorbă bună, dar pe care o iubiă puternic și din adâncul inimii sale; o rugă de iertare . . . Ea, cu un zimbet batjocoritor, se uită la densus, și sub ochii ei, ce schinteiau de ură și dispreț, încep nefericitul a se topi, cași un bulgăr de ghiăț sub razele ferbinți ale sórelui. Așa.» — Dănescu se plecă un pic înaintă, și se uită lung în obrazul ei.

Ea rise, cași un prune nevinovat, întorcea în mână numărul din jurnalul amintit, și nu șciea ce să socótă despre acest om curios. Părea a fi mai reu și decât ceialalți.

Zoran se jucă într'acea cu o fetiță mică, ce intrase în salon; eră sora Liviei, un suflet agil, drăgălaș. El se plecă la urechia ei și i șopti ceva; micuța zimbi, făcu din cap, și alergă cătră soru-sa, o sili să o asculte.

— Ah! în grădină? . . . nu-mi pasă, mergem! — dișe ea, întelegând sensul cuvintelor șoptite.

Și eșiră cu toții în grădină.

Livia mergea înainte, trupșorul ei tiner elastic, părea că lunecă pe dinaintea trecătorilor; ajungênd în grădină, ea le arătă óspeților florile sale; le vorbi despre ingrigirea lor, și mai târziu rupse doue rose și întinse la fiecare câte una.

— Dar nu v'am întreat, óre ve plac florile, dle Dănescu? — întrebă ea cu modestie, rupênd o flóre de chrysanthem între degete.

— Plac; — răspuse acesta trăgănat, — dar mai vêrtos, din punct de vedere șciintífic.

— Ah, atunci sânteți și botanist, și ca atare imi veți șci spune ceva interesant, despre florile mele. Eu sânt o diletantă în botanică.

— Nimic de interes; — răspuse el.

— Despre rosă, despre frumșeția ei, — îl întrepruse ea repede, privind cu naivitate în obrazul lui.

— Despre rosă? . . . e bine, se dice că rosele

erau dintău albe, și numai târziu ș-au căpătat colora lor roșie; și la acesta este amorul unei femei de vină. Venus eră amoresată pe timpul seu, in Adonis. Aușind inse despre acesta deul Marte, se supără, devini jalus. Trimise dar lui Adonis un porc selhatec, ce trebuia omorit. Adonis il ucise, in ferbințela luptei căpeta inse o impunsatură, și fu rănit de morțe. Prinșend Venus veste despre sörtea tristă a iubitului seu, alergă in grabă la densus, și picioarele ei fine, fiind sgăriate de spinii câmpului, incepură a sängeră. Din acești picuri de sânge ș-au căpătat rosele colorea lor frumoasă, ce o au astăzi, Așă se spune, le credeți aceste, dșoră?

— Da, pentru-că o diceți dvöstre: — response Livia incet, numai in șöpte.

— Piciă. — murmură Dănescu, apoi se apropiă un pic de densa și-i dise:

— Acesta este o poveste veche, un myth grecesc. Spre a ne esplică astăzi fenomenele luminei și colorile, avem o poveste modernă, nouă. Fisiă ne spune, că impresiunea, ce avem noi nespre lumină, este produsă prin o vibrațiune particulară a atomilor, ce-și are impulsul dela söre. Amplitudinea mai mare ori mai mică a acestor vibrațiuni, produce diferitele colori. Și de öră-ce țesetura obiöctelor, prin urmare compozițiunea lor atomică, este deosebită, urmază că vibrațiunile transplantate prin ele, sünd deosebite, absorbite ori reflectate. Cum de esemplu rosa, absorbte töte vibrațiunile, afară de cele mai mari, cari reflectându-se, impresionază retina din ochi, și produce in noi conșciința despre o colöre roșie. Astfel se esplică acesta astăzi. Dar aici, mai bine v'ar puté da deslușiri, un studiu fisical.

— Și unde s'ar află de aceste? — intrebă Livia, care până acum ascultase cu atențiune incordată.

— Eu ênsu mi ve pot servi cu un manual din resortul acesta

— Me veți deobligă förte mult: sperez că nu este pré profund.

— Nu. Un stil ușor, neted.

Intr'acea fetița, ce alergase până acum prin grădină după Zoran, se apropiă de Dănescu, il prinse de mână, își apăsă obrazul ei grăsuț de degetele lui, se uită iute in giur și le sărută pe furis.

El o simți acesta, și se genă.

— Dar dle Zoran, dta faci un vandalism intreg prin grădina mea; — strigă Livia, cu glas blând și își depărtă un pic mânil de trup, in semu de uimire,

Intru adevăr, acesta se allă in mijlocul strzelor și rupea cu odihnă completă câteva dintre cele mai frumoșe flori. El se escuză și se apropiă ținënd in mână buchetul și lăudând cu violenție florile frumoșe.

Öspeții se uitără odată unul la altul in ochi, făcură un semn din cap. Câteva minute după aceea își luară remas bun și plecară.

— E bine, ce dicei, cum îți place? — intrebă Zoran cu impaciință, ajungënd pe stradă.

— Ec' așă... m'am angajat acum de dascäl, — response Dănescu in ton rece.

— Dar nu am esagerat, e frumoșă... cum?...

— Apoi... destul de bună pe séma aceea, pe care e făcută...

Zoran prinse a zimbí, ei își strinseră mânil și se despărțiră.

— Nu are simț estetic... de loc...

Murmură Zoran plin de indestulire, trecënd singur cătră casă.

V.

Intr'o di se află Livia cu Dănescu in salon: el își puse mânil la spate și se uită pe ferestă. Se vorbiseră inainte de acea pespre petreceri și joc, un obiöct ce lui i părea pré aristocratic, i displăcea; se

intörse deci in nepăsare cătră feresta ce se deschidea spre stradă. Eră astfel firea lui, nu voiă să respecte inadins nici un fel de formalitate.

— Așă sünd eu; își dicea densus, — și lumea caută să se indestulască cu mine, așă cum sünd, bun ori reu, frumoș ori urit; nu are încătrău.

Un cerșitor sdrențos trecea pe sub ferestă, trăgëndu-și abiă picioarele după sine.

— Vino domnișoră, să-ți arăt ceva: — dise el intorcëndu-se pentru un moment.

Livia lucră la niște dantele in șire lungi, acăr capët eră aruncat cu o adevărată cochetărie peste umărul ei. Ea se apropiă de ferestă, și privi inafără: nu allă nimic de interes.

— Nu vöd, decât un cerșitor, — dise ea cu uimire.

— Da, Șcii inse, că in vinele acelui cerșitor ferbe tot acelaș sânge, cași in vinele fine ale dtale? El o prinse de mână și trecü odată cu degetul in directiunea unei vine.

— Se înțelege; — response densa.

— Și totuș, pare că ții grëtă de densus?

— Nu. Nu mi-i grëtă, dar sărăciă nu e lucru pré simpatie.

Ea se puse din nou pe un fotoliu.

— Să-ți spun ceva: — incepü Dănescu stând in picioare inaintea ei, și rađimându-se cu stंगा de dunga mesei. — Eram in Viena, și mersei să cercetez galeria de chipuri, Belvedere. O mulțime de icöne clasice, care de care mai frumoșe, sünd espuse aici pe séma publicului. Eu m'am uitat mult la densesle, imi păreau atât de frumoșe, atât de nimerite. Ochii mei inse incordați pré tare, se obosiră la un timp, și pleöpele cădeau grele peste pupilă; vederea s'a saturat de atăta ingrămădire de colori și figuri; ênsu-mi păream trudit și obosit.

«Am voit să es afară: când deodată ochii mei se oprese la un chip singuratic, ce atárnă pe un părete; eră un cerșitor, intins cu nonșalansă pe treptele de granit ale unui palat. Lumina sörelui de sud eră lucrată cu mare minuțiositate. Țesetura hainelor sdrențore se putea urmări, tina pe picioarele lui se putea vedé. M'am pus pe un divan și m'am uitat timp lung la icónă; apoi am eșit afară.

«Aici trecea un vënt rece, geros, me sullă chiar in față, imi ardea și sbicuiă obrazul: și eu totuș me simțiam atât de bine, bătut de vëntul acesta. Il respiram cu voluptate și nu me apăram de năbușirile lui. Eră vënt adevărat, veritabil, care născut undeva dintr'un curent ușor, șuerând alergă peste hotare, lovindu-se de munți, ziduri și copaci. Eră sullarea naturei, a mamei eterne, care supărată își dogeniă fiu sei; eră o dojană de mamă, și o mamă in veci nu vré reu fiilor sei.

«Mergënd mai departe, am întâlnt o mulțime de ömeni săraci și reu imbrăcați, cari măturând stradele, stringeau zăpada in grămeți mari. Sēmēnau cu cerșitorul din Belvedere; oh, dar ce fel de ömeni erau aceștia, din carne și sânge, hainele lor defecte, erau haine adevărate, ce se puteau prinde cu mână; murdăria lor nu eră zugrăvită, fiecare fir din sdrențele lor, eră ată tørsă și țesută.

«Am stat in loc și m'am uitat lung la ömenii aceștia. Am înțeles ce insemneză natura și arta, adevărul și falsitatea.

«Căt de multă muncă și osteneală trebuie să pună un pictör, — socotiam eu, — până ce pöte reproduce un obiöct, in formă și colöre, ca să semene încätva măcar, cu cel din natură. Un obiöct, căt de nimica, o bucată de pânză, o așchie de lemn.

(Va urmă.)

V. Nora.

Strofe.

Poetei V. M.

Lui X i spun că simți în piept,
Când se ivește luna:
«Un dor să nu te mai aștept
Și ați ca 'ntotdeauna»...

De-ai vré séu nu a-l auđi,
Un Y îți stă în cale
Și îți cerșește a-l iubi,
Privindu-te cu jale!...

Ah! Fericiți decă eram
Și tu și eu în lume:
Pe tine nu te cunoșeam,
Ori X eră alt nume!

Al. I. Șonțu.

Unsprezece luni în Orient.

(Schia de călătorie.)

(Incheiere.)

Thezeum are și ađi 36 stâlpi corintici de o înălțime de 35 metri, sculptați din o singură piatră. Acest templu este ađi prefăcut în muzeu. S'a edificat înainte de Chr. cu 465 ani în onóra lui Thezeu. Pe pontispiții lui sânt sculptate în marmor bravurele lui Eracliu. Este unicul monument care a putut să sustea nevătémát în tótá intrigatarea lui.

Panthenon s'a edificat de Pericles la 438 înainte de Chr. a costat 6 milioane de talanți. Societatea arheologică de bărbați eminenți aici a adunat o anticărie de care nu cred să se mai alle pe fața pământului. Aici veđi statua «Palas Athenei» de aur și os de elefant, pentru care s'a cheltuit 36 milioane de drachme. Are o nălțime de 26 coți. Un ce misterios e în această sculptură. Brodăriile fine a vestmintelor și chiar firele țeseturilor de cămașe se vęd sculptate în internul marmorului. Acesta sculptură alui Thideas până ađi este un mister și neimitabil. Aici am veđut anticăriile aflate la Troia. Cane, lavóre, bocale, ulcióre și óle de aur, de o mărime și în preț considerabil. Se dá cu socotela, că a fost averea și proprietatea lui Paris și Helena. Aici am veđut pe Agamemnon aflat în mumie cu sabia lui ca un paloș, pe a cărei manier puteam să descifrez numele «ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ». La privirea lui imi adusei aminte când el în Aides i povestește lui Odiseu cruda lui mórte:

«Din némul lui Joe Leartiade, mult iscusite Odiseu, pe mine nici Poseidon nu m'a doborit în corăbii, ridicând vr'o cumplită suflare de vënturi, nici ómeni vrășmași nu me omorără pe uscat, ci Egisth pof-tindu-me imi pregăti mórtea și ursita împreună cu blăstémata mea nevěstă și me omori, precum ar fi omorit pe un bou în grașd. Astfel murii de cea mai jalnică mórte: ér impregiurul meu se omoriau fără de milă și ceialalți tovarășii ai mei ca niște porci cu dinții albi, cari se taie în casa unui om bogat care are mare putere, séu la nuntă, séu la refenea, séu la un ospet mare. Până acuma ai fost față la vęrsarea de sänge a mai multor ómeni cari se ucideau unul pe altul și în grozava bătălie; dar fórte mult te-ai fi intristat în inimă, decă ai fi veđut acele lucruri, cum zăceam între ulcióre și mese pline, și tot pământul jos fumegă de sänge. Și auđii glasul cel fórte jalnic al Casandrei, fiicei lui Priam, pe care o ucise lângă mine vicléná Clitemnestra: ér eu murind la pământ ridicai mánile și le pusei pe sabie; dar ea, cea cu ochi de cătea se 'ndepártă și nici se îndurá

măcar, chiar când mergeam la locurile lui Aides, să-mi inchiđă ochii cu mánile ori să-mi tocmescă gura. Astfel nu-i nimica mai cănesc și mai crud ca femeia. (care negreșit își pune în minți niște astfel de lucruri).

Așa vorbește Homer despre această mumie, decă cu aievea ar fi alui Afride Agamemnon. Eră cu noi englesul, și-l auđiam đicend: Off original.

Olympion, acest templu eră odată de 424 metri lung și 171 m. lat și de o înălțime de 60 metri. Avea 120 stâlpi, astăzi mai are 16 și a costat 38,275,400 drachme, clădirea s'a început cu 530 ani înainte de Chr. și s'a isprăvit la 129 d. Chr. sub împératul Adrian. Aici se află statua đeului din Olimp, una din cele 7 minuni, lucrată cu o artă neimitabilă de Phidias în aur și os de elefant.

Biserica biruinții fără aripi. (Naost tis asperu nicis) séu templul Cariatidelor, acelor șapte nimfe, pe a căroră capete stă edificat cu măiestrie templul; pentru ca biruința să nu se depărteze din Acropol. S'a edificat sub Chimon de marmoră de Archiloch. Englitera a oferit 60 de milioane franci, inse camera Greciei a refuzat vęndarea acestui prețios templu și ađi în stare bine conservată.

Cercetarăm apoi amfiteatrul lui Bacchus, teatrul lui Dioniseos, statua lui Adrian, carcerele lui Socrates, trjbuna lui Demostene, templul vęnturilor, monumentul lui Lesicrates eșite din stabilimentele lui Phideas Praxiteles, Zefxis și altor mulți sculptori artiști a timpului de grandiosă mărime. Ar trebui să petreci aici un timp îndelungat, ca să poți descrie detaliuri frumoșe despre anticăriile Muzelor din Atena.

Este imposibil a da aici o relateare precisă și o descriere până la plictisire; inse me mărginesc a đice: că anticări mai de valóre istorică, mai de preț și mai bine conservate, abiă se pot aflá aiurea.

Când rentornarăm la hotel, eram adrobit și bolnav sufletește. Muerile nóstre frātuțe mi-ar fi descântat de deochi, intru adevěr eram deochiat de atâte ce vęqusem.

Atena are 84,993 locuitori, 12 mii case, 1366 prăvălii și 65 biserici, între cari se află edificii monumentale, cari atrag atențiunea călătorilor. Are un palat regal de marmoră albă încungiurat cu o grădină de portocale și lámái, cu basenuri, flori aquatice și palmiri. Are o academie de marmoră albă edificată de br. Sina și pentru care s'a spesat 24 milioane franci ungurești. Pe frontispiții acestui edificiu imposant, între somitățile divine, se póté descifrá numele baronului nostru, care afară de acesta a mai spesat o colosală sumă de franci de ai nóstri și la construirea unei astronomii.

Tot de atare măreție și istorie e si Arsachion, făcut pe spesele lui Arsachi fost ministru în România, renumit ca grecoteiu și dușmanul cel mai neimpecat al románilor transilvanieni. La a. 1848 acest grec eră la putere și vedea bine, că románii din Transilvania vor aduce periclul peste greci. Acest patriotos român un milion franci a cheltuit pentru acest edificiu, unde anual se cresc 1576 fete interne și esterne. Tot de acesta categorie se ține și colosala Olympia, pentru care s'a spesat milioane românești de cătră renumiții sardanapali románi Evangeli și C. Zapas. Pe aceste vędendu-le te impresoră o durere și abiă mai poți resullá sub greutatea necasului. Ce va să đică aceste, e bine, tot noi și paralele nóstre pe tóte stradele Atenei? đisei prietenului meu.

— Acum am gátat-o cu dvóstre, să mergem acum la universitate, — đise el ridend de fudulia patriotismului grecese.

Panepistimion încă e un edificiu monumental peste care stau tóte deitările ca pe un Olimp. Gran-

dios edificiu. Ține în curente 111 profesori și 2611 elevi. Această universitate are toate calitățile sale și poate concura cu ori ce universitate europeană.

Am vădut apoi seminariul Risarion, școala de speranță, școala politehnică, Orfanatruionul lui Hași Costa, școala franceză, germană, rusă, engleză, americană, unde aceste state își trimit tinerii pentru studiarea limbii helene.

Cercetărăm biblioteca națiunii cu 150,000 vol. și 1230 manuscrise. Biblioteca camerei cu 100,000 volume. Biblioteca Parnasului 10,500 volume. Muzeul Egiptean cu 45,000 moneși de aur, argint, aramă, fer, chihlibar și pământ ars.

Grecia are pe lângă aceste și un cler catolic cu 12 gimnasil, cu 3 pensionate de călugărițe și abia are 2 milioane de locuitori. O, departe suntem noi românii!! . . .

Literatura romeie actualmintre se vede a fi chiar în acea stare și apropiere de afinitate cu vechia limbă helenă, ca a noastră românească cu cea latină. Ambele aceste popore pelasgice și de o rasă, se ved a fi având aceeaș sörte, aceeaș menire de cultură limbistică. Ce a vorbit deii în Acropolis nu a putut vorbi muritorii, și ce au vorbit augurii și aristocrația nu a vorbit plebeii. La romei s'a nizuit o apropiere, o încercare de a renașce limba lui Homer: inse ca și la noi s'a dat cu öre-care socotelă a nu se abate dela limba poporului pentru ambițiunea deșertă.

Academia dın Atena cu capitalele ei de bani enormi desvöltă o activitate demnă de chemarea ei naltă. Sume considerabile se distribue anual pentru literatură și respândirea artelor frumoșe: de unde apoi devine aceea, că ömenii de litere nu sânt niște cerșitori și trăiți de milă, ci fac pe ömenii națiunii respectați și căutați. Un Balauritis, Paraseos, Sino-dino și Scino ca poeti, sânt divinisați de poporul romei. Un Rangabe, fiu și tată, ambii dramaturgi și romanțieri, un Delianis și Trecupis, ca istorici au făcut averi cu scrierile lor. La noi românii muceșesc lucrările literare în librării și prin geretele in-fectate ale ovreilor bucureșceni.

Mai este de interes pentru noi a cunoșce societatea vapörelor de comerț, cari au stărnit deja zelotipia albionului omnipotent. Societatea grăcă cu 14 vapöre, Panhellena cu 6 vapöre, Agudis cu 4 vapöre, Theophilato cu 5 vapöre.

Comerțul se face mare parte cu produse, dintre cari cel mai principal este stafida care produce anual un numerar de 50,162,000 franci. Zăititul 25 milioane, peile 33 milioane, plumb 6 milioane, smochine 3 milioane, ginda 17 milioane, beuturi 34 milioane, tutun 2 milioane, bumbac 600,000, mētasă 500,000, săpun 636,000 fr. etc.

Umbra și rușinea ce apasă cu regret pe romei este, că poporul grec este mult aplecat la viața brigantă, și care este mai imposibil a se stēpi. Un Lingos brigantul 27 ani a ținut în temeritate Grecia, și după ce din jafurile lui a măritat 166 fete sărace a murit adorat de popor. Doi frați Arvanitachi au prins pe prințul Lord din Englitera și după ce au cerut 25 milioane fr. rescumperare la Marathona au fost măcelăriți etc.

Unii ca atari și ađi își fac ororile lor, pentru cari Grecia trebuie să pörte imputările lumii civilizate.

Pe când eră să întreprindem o călătorie prin judetele Greciei, la Sparta lui Agamemnon, la Itacha lui Uliș, la Pilosul nisipos alui Nestor, amicul meu D. fusese rechemat la datorințele sale diplomatice. Ne impachetarăm, și eu plin de cunoșcințe, satisfăcut în inimă: că am cercetat pământul acesta, care în

vechime a fost lēgănul cunoșcințelor, ér ađi încă s'a făcut demn de imitat. Rentornând prin Bucureșci, am aflat o mare diferență între aceste două popore pelasge. Armata română este escelentă.

V. Grozescu.

Denisa.

Piesă în patru acte de A. Dumas-fil.

(Urmare.)

Thouvenin. Gelosia gășeșce Țrespuns la ori ce; acesta e meșteșugul omului, de a-și face mai mult reu șie-și decât altora. Dar dēșșii se tutuesc și acum și inaintea tuturor, ca și pe când erau copii. De s'ar fi întâmplat un acemene lucru între dēșșii, nu s'ar mai tutui.

Andrei. O fată, care are să-și ocrotescă numele bun, are mult sânge rece, îndrēsnelă și nerușinare.

Thouvenin. Dar nu tu-mi spuseși, că dna de Thauzette Ț-a înfăoșat familia Brissot?

Andrei. Ba da.

Thouvenin. Ei bine, decă fiul seu ar fi fost amantul fetei, dēnsa n'ar fi lăcut acesta, căci Fernand nu trebuia să se mai întâlnească cu ea, alară numai decă lucrul n'o fi ținend și acum.

Andrei. Nu: dra Brissot nu ese nici odată din casă și nici nu scrie nimenui. Nu se departe nici odată de muma și de tatăl-seu. Fernand vine pentru întâia öra aici, de când e familia Brissot. Ia mine și dna de Thauzette . . . dar acesta remâne numai între noi. . .

Thouvenin. Ca și tot ce vorbim.

Andrei. Și dna de Thauzette mi-a cerut mâna soru-mea pentru fiul seu.

Thouvenin. Pe care, negreșit, nu i-ai dat-o.

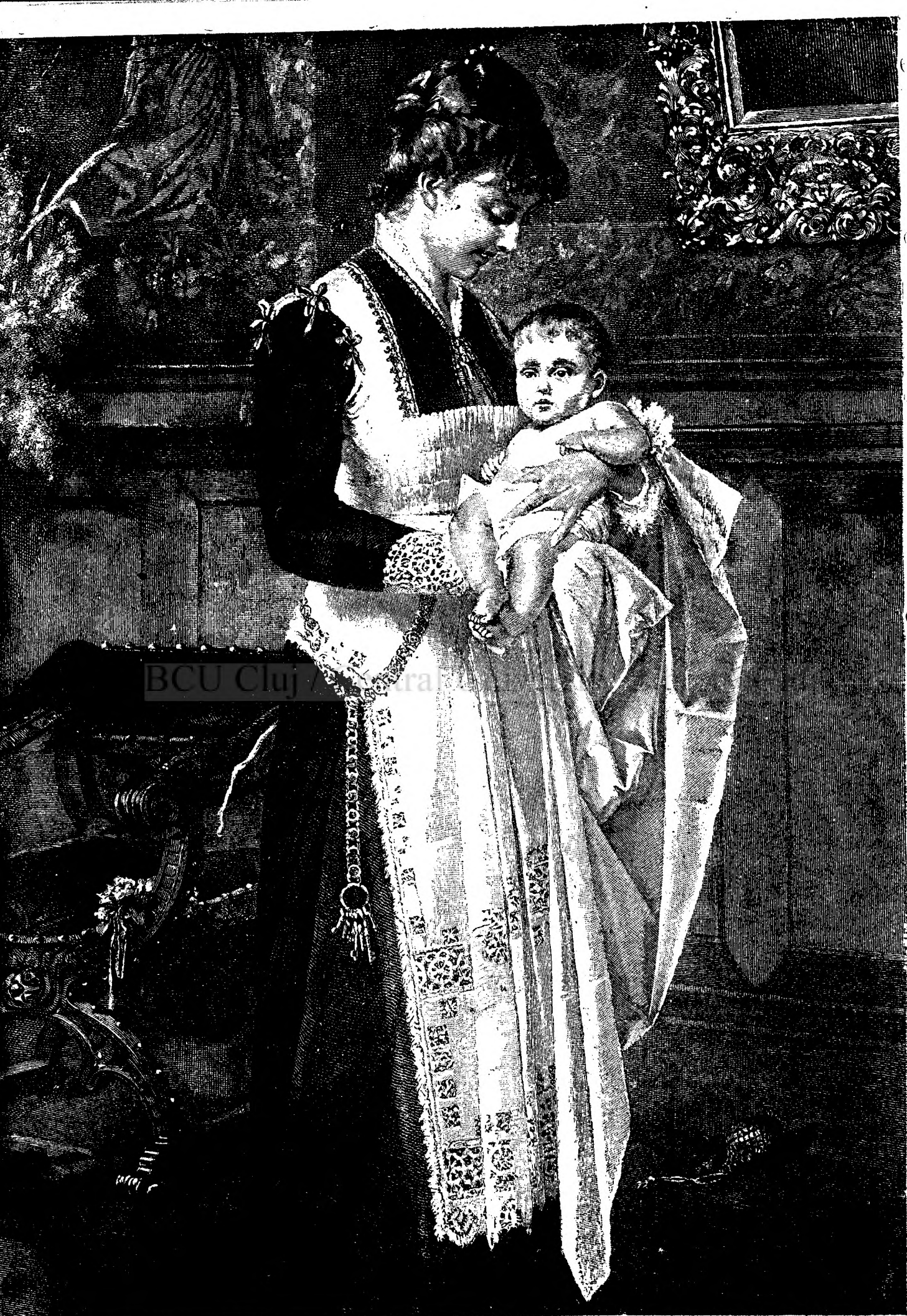
Andrei. Nu.

Thouvenin. Atunci, nu e el: căci n'ar vini dēnsa să cēră mâna surorii dtale, care trăeșce în strinse legături cu dra Brissot și care ș-ar întrebuintă totă inriurirea sa asupra trei de Bardannes, ca s'o impedece să ia de bărbat pe acest domn.

Andrei. Sora-mea nu e o ființă, asupra căreia să fie lesne de prins inriurire, când ș-a pus ceva în cap. Mănăstirea a desvoltat în ea o esaltare, care din mistică ce eră, se face acum romantică. Și apoi de ce vrei să-ți tradeze dra Brissot pe fostul seu amant, decă e un amant la mijloc, când dēnsul n'ar avé să Țică decât un cuvēt ca s'o pērđă și în mânia-ri fi în stare să-l Țică? Ce lucru-Ți dovedeșce dtale, că dna de Thauzette, care șcīe tōte, n'a pus într'adins pe Denisa pe lângă Marta, ca să aibă cu chipul acesta un mijlocitor în casă?

Thouvenin. Atunci, dna de Thauzette n'ar invinovăți pe dra Brissot, care ar fi părtașe cu dēnsa și dra Brissot n'ar fi vinit ađi diminetă să-Ți spue, când cu plimbarea călare, ceea ce a vinit să-Ți spue. Fără indoială a băgat de sēmă, că e ceva între dra Marta și Fernand, și cât a putut mai pe departe Ț-a dat de șcīre. Acesta nu e fapta unei ființe, care ar avé să se témă intru câtva de acela, pe care voeșce să-l invinovătescă.

Andrei. Atunci, decă nu e el, cine e? Și asta nu e tot. După cât se vede p'aici prinpregiur, felul de viață, ce duc primejdueșce cinstea trei Brissot, despre care se Țice pe față că e amanta mea. Și cu chipul acesta me pomenesc, că pun în primejdie cinstea unei fete, pe care o iubesc și pe care, pōte, nu voi puté nici odată s'o iau de nevastă. Veđi dar că cel mai bun lucru ce am de făcut, e să plec. Ah! câtă turburare i pricinueșce omului care iubeșce, bănuiala

BCU Cluj

BUCURÍA MAMEI.

când apucă să-i intre odată în inimă! Pe fata aceea, pe care o adoram în tăcere de atâte luni, de câteva cėsuri începusem s'o desprețuesc, s'o uresc. Tot ce admiram intrēnsa, acum i se întorcea în potrivă. De ce, decă a făcut o greșelă, mai are încă totă distincțiunea unei dame mari și înfășoșarea unui ānger? De unde a răpit acesta mască feciorēscă, cu care își acopere rușinea? Ceea ce cređusem eu, că e rușinare, nu mai e pentru mine altceva decăt ingrigirea, ce avea de ea ēnsăș, frica sū nu se dea pe față! Decă n'avea în trecutul ei decăt amintirile unor nenorociri vrednice de respectat, acum, când nu mai are a să teme de vremea de față și de viitor pentru dēnsa și pentru ai sei, ar trebui să riđă, cum se cuvine vērstei sale; ea nu ride nici odată. Pentru ce? degeba imi đice eu, că cu cele câteva mii de lei, ce dau tatălui seu și pe care i cāștigă cu munca sa, n'am cumpērat tainele fiicei lui și că ea n'are să-mi dea socotelă de viața sa, însădar, și ajung până să me întreb, decă acesta purtare modestă și totodată mândră nu e o comedie: decă, vēdēnd impresia, ce face asupra-mi, nu-și đice în gândul ei: «Decă aș putē să-l fac să me ia de nevēstă, cutare, — amantul, cel pe care eu nu-l cunosc, Fernand pōte, — cutare, ar vedē, că tot me pōte iubi și luā de nevēstă cineva și s'ar întorče la mine când aș fi māritată, stimată, bogată.» Cāci în viața femeilor numai un bārbat e: acela care a primit sārutarea lor cea dintēiu, care a simțit cea dintēiu a lor uimire. Cine crede, că un altul le pōte face să-l uite pe acela, greșește. Când cred că iubesc pe altul, nu o cred pentru că le face să-l uite pe cel dintēiu, ci pentru că li-l aduc aminte. În sfērșit pōte fi ceva mai supērator și mai umilitor decăt să-ți đici: În acel cap drāgalaș de colu, pe care aș vrē să-l acopere cu sārutări și cu diamante, inapoia privirei neprefăcute a acelor ochi, inapoia zimbetului nevinovat al acelor buze se aflā amintirea, cunoșcința intocmai a unui fapt, de care atārână fericierea, viața mea, și ori ce aș face, acest fapt, a cărui iconă limpede și hotārită e acolo în acel cap, acest fapt imi va remāne în veci nepētruns și necunoscut. Aș putē despica acesta frunte nepāsătoare și adorată cu o secure, și nu aș da decăt de óse, de nervi și de sange!

Thouvenin. Oh! Oh! Dār iubești cum se cade!

Andrei. În sfērșit; acesta mi-i starea. Cum cređi că aș putē eși dintrēnsa? căci trebuie să es cu orice preț.

Thouvenin. Nu e decăt un mijloc.

Andrei. Care?

Thouvenin. Decă iubești pe drā Brissot și decă vrei s'o iai de nevēstă, cere-o scurt și cuprindētor pārinților sei, fără să ții sēmă de ceea ce se vorbește.

Andrei. Și atunci, decă e vinovată și decă nu te iubește, va respunde, că nu vrē să se mārite și vei fi silit să te mulțamești cu atât; decă te iubește și e vinovată, îți va spune adevērul.

Andrei. De ce vrei, ca o fată, care are o asemenea taină s'o incredințeze unui străin? De unde știe ea, ce va face străinul acela cu taina ei?

Thouvenin. Dēnsa știe, că acest străin e un om de onóre și că nu va spune nimenui nimic.

Andrei. Dar știe ei că de mi-ar face o asemenea mārurisire, n'aș mai luā-o de nevēstă.

Thouvenin. Cine știe, decă o iubești!

Andrei. Oh! nu! nici odată!

Thouvenin. Nu đice vorbă mare și mai cu deosebire nu-ți lasā māndria să-ți vorbēscă prē repede. «Inima are cuvintele ei, pe cari judecata nu le cunoșce». Cel care a đis aceste cuvēnt a pētruns fōrte adānc și până fōrte departe în firea omenēscă. În sfērșit, eu țin spus singurul mijloc, ce poți întrebuința, singurul vrednic de dta și de dēnsa.

Andrei. (După un moment de cugetare). Pōte c'ar mai fi vr'unul.

Thouvenin. Bagă de sēmă, fii cu minte. În acesta afacere nu e în joc numai iubirea dtale, e și cinstea și pōte chiar viața unei femei, a unui tatā și a unei mame, cari nu numai că nu țin-au făcut nici un reu, dar cari îți sūnt așa de devotați, încat s'ar aruncā în foc pentru dta. Bagă de sēmă!...

Andrei. Iti mulțamesc! (Ii stringe de mână). Vine sora-mea. (Intrā Marta).

Marta. (Salutānd pe Thouvenin). Bună điuā, dle. (Lui Andrei). M'ai chemat?

Andrei. Da, aș vrē să vorbim puțin. (Thouvenin ese).

Scena III.

Marta, Andrei.

Marta. Te ascult.

Andrei. Par' c'ai fi supērată?

Marta. Și sūnt.

Andrei. Te-ai plimbat mult cālare ș-ai ostenit.

Marta. Mi s'a urit.

Andrei. De ce?

Marta. Am să-ți spui eu pe urmā. Intēiu spune-mi tu, ce ai să-mi spui.

Andrei. Pare că n'ai incredere în mine, dragā Marto.

Marta. Cine ț-a spus?

Andrei. Se vede ușor. Tu nu ești cu mine, cum trebuie să fie o sorā c'un frate.

Marta. A cui e vina, decă tu nu ești cu mine cum trebuie să fie un frate c'o sorā?

Andrei. Eu fac tot, ce cred, că-ți face plăcere.

Marta. De când?

Andrei. De când stām împreună.

Marta. Decă e numai de atunci!...

Andrei. Mai de timpuriu nu s'ar fi putut, spre marea mea părere de reu.

Marta. Cine pōte opri p'un frate și pe-o sorā, cari se iubesc, să trāescā unul lângā altul?

Andrei. Sūnt óre-cari cuvinte. Nu mai avem mamā și tatā, totā familia sūntem numai noi doi.

Marta. Tocmai de aceea nu trebuia să ne despărțim.

Andrei. Eram tiner, neinsurat.

Marta. Petreceai și nu vrei să-ți lași petrekerile, e fōrte firese, și în vremea acesta eu me inābușiam între zidurile unei mānăstiri, unde de diminēta până sēra imi stāteau pe cap să me fac cālugarită, unde mi-se invinovāțiau faptele, cuvintele, privirile și până și gândurile. Și decă, am să trāesc tot așa și aici, apoi mai bine me întorc ēr la mānăstire.

Andrei. Nu cunoșceam pe nimeni destul de vrednic căruia să te pot incredința fără tēmă.

Marta. Și cu tōte aceste erā cineva.

Andrei. Cine?

Marta. Eu. . . N'aveai decăt să me incredințezi mie ēnsă-mi, n'aș fi fost în nici o primejdie. M'aș fi păzit mai bine decăt m'ar fi păzit altcineva.

Andrei. Felul acesta de epitropie nu e în obiceiurile nōstre. Am fi displăcut unei lumi, căreia trebuie să-i dām sēmă de ceea ce facem și care nu-ș mai schimbā nici odată cea dintēiu impresiune rea. Indată ce am gāsīt o femeie cinstită, care-ți putea fi chezașe, cu o fatā deșteptă, invēțată și bună, care-ți putea fi prietenă, te-am scos din mānăstire și te-am unit cu traiul meu, așa cum e. Ai să te plāngi cumva de vr'una dintre aceste persōne?

Marta. Pōte!

Andrei. Spune-mi, de ce?

Marta. Mai tārđiu. Fiind-cā tu ai să-mi vorbești; incede tu.

Andrei. In schimb iubești mult pe dna de Thauzette?

Marta. Mult. Dênsa eră aprôpe singura ființă, care viniă să me vedă și să me mai inveselescă la mânăstire.

Andrei. Șcii ce mi-a cerut dênşa ađi dimințță?

Marta. Nu, ce ța cerut?

Andrei. A venit să mi-te cêră in căsătorie pentru fiul seu.

Marta. Și ce i-ai respuns?

Andrei. N'am primit.

Marta. Și pentru ce?

Andrei. Pentru-că nu cred pe Fernad vrednic de tine.

Marta. Pentru ce nu e vrednic? Ce a făcut?

Andrei. Fapte rele.

Marta. Atunci de ce-l mai primești pe aici?

Andrei. Pentru-că nu vream să măhnesc pe mama lui. Ce e drept, am făcut reu, căci acêsta l'a făcut să cređă că ța-ar puté fi bărbat.

Marta. Dar dna de Thauzette ce a đis, când i-ai spus, că nu vrei?

Andrei. M'a lăsat să pricep, că și tu ai aplecare cătră Fernad.

Marta. Se pôte.

Andrei. Atunci cređi că-l iubești?

Marta. Trebuie să iubesc pe cei ce par' că me iubesc, decă cei pe cari voiă să-i iubesc par' că nu bag de sêmă. Și nu-mi pot petrece vięta întręgă între dna și dra Brissot, fără altă petrecere decăt Pontferrand și nevêstă-sa.

Andrei. Vrei să mergi să călătorești cu mine? căci am să plec.

Marta. Nu: călătorile nu me ispitesc de loc.

Andrei. Atunci îți păstrezi simțemintele pentru Fernad, cu tôte că nu pot fi tocmăi puternice și fără să iai sêmă la ce ța-am spus?

Marta. Nimic nu-mi dovedeșce, că ceea ce mi-ai spus e adevêrat!

Andrei. Va să đică, te indoești de cuvintele mele? (Marta tace). La mânăstire ai invêțat să nu te incređi in mine?

Marta. La mânăstire am invêțat, să nu me incred in nimeni.

Andrei. Afară de Fernad și de mumă-sa, după cât se vede. (Marta tace o clipă).

Marta. Dra Brissot are să fie însărcinată să-mi facă aceste destăinuiri?

Andrei. Dra Brissot n'are nici un amestec in acêsta afacere. Dênşa nu mi-a spus nimic de reu, nici chiar nu mi-a vorbit de dna de Thauzette și de fiul seu.

Marta. Me mir.

Andrei. De ce?

Marta. Pentru-că de când cunoșce pe dl de Thauzette, ar puté șci mai multe despre dênșul decăt ori cine altul.

Andrei. Intrêb'o.

Marta. Nu am trebuință s'o mai întreb, șci ce trebuie să șci.

Andrei. Despre dênșul?

Marta. Și despre dênşa.

Andrei. Spune-mi și mie atunci. (Marta tace). In sfêrșit, unde vrei să ajungi? Înțelegi, dragă Marto, că o convorbire ca cea de acum nu vom mai avé. Nu sânt aceste legăturile, ce pot și trebuie să fie între frate și o soră de vârsta și starea nôstră. Nu șciu cine sêu mai bine, nu pré șciu cine ța-a inpuiat capul cu asemene lucruri in potriă mea și a drei Brissot, pe care o cred o tovarășe vrednică de tine. Decă tu nu ești tot de acêsta părere, atunci nu mai puteți sta împreună.

Marta. Goneșce-o.

Andrei. N'a făcut nimic, ca s'o gonesc, și nici e din acele femei, pe cari le pôte cineva gonî. Dênşa e fata unui om cinstit, cu totul devotat, care-mi face multe slujbe, și a unei femei, care ingrișce de casa mea cum nu se pôte mai bine. O resplătești reu, căci dênşa s'a invoit să-și jertfêscă vremea ingrișindu-te, întêiu pentru că-mi eră recunoscătore și apoi pentru că te iubiă. Decă nu vrei să mai fii in strinsă legătură cu dênşa, decă nu vrei s'o privești așă cum are drept să fie privită, trebuie să vedem îndată ce e de făcut. Nu voi puté pentru gustul unei fetițe, al cărei necas și nerecunoșcință nu le indreptășce nimic. . . (Mișcare la Marta). . . Da, da, nerecunoșcință, acesta e cuvêntul, ce trebuie dat simțemintelor tale pentru o ființă, care ța-a dat totdeuna doveđi de devotament; nu voi puté, đic, să me despart de niște ômeni, pe cari îi stimezi și pentru cari acêsta despărțire ar fi o nedreptate și o cădere.

(Va urmă.)

Dumitru Stăncescu.

Doine și hore.

(Din câmpia Ardealului.)

XVI.

Sêră bună mândrulucă,
Eu me duc și tu te culcă;
Nôpte bună lelișoră,
Mulțămese de gurișoră!

XVII.

Vai, vai, vai! mândruță vai,
La multe rele me dai;
Dar, eu câte șciu de tine,
Și nu te mai spui la nime,
Să nu te fac de rușine.

XVIII.

Bată-te măi mândră bată,
Điua de eri și de-alaltă;
Noue fire de piperi,
Supêrarea mea de eri;
Noue fire de sêcară,
Supêrarea mea de-a sêră.
Să șeđi cu điuca 'n prag,
Cu bărbatul după cap,
Și cu firul tras in ac.
Nici odată nu-i impunge,
Fără-i suspină și plânge,
Și pe măta-i blăstêmă,
Că ni-o stricat dragostea;
Nici așă nu te-oi lăsă,
Tot mai reu te-oi blăstêmă:
Să te duci mândruță duci,
La curtea cu noue uși;
Noue uși, noue ferești,
Ș-acolo să te topești.
Când i gândi că ți-i bine,
Sângele curgă-ți din vine;
Când i gândi că ți-i reu,
Curgă-ți sângele părîu,
Stee când l'oi opri cu;
Cu mânuța cu inele,
Cu cornul năfrâmii mele;
Să șci tu, că mi-o fost jale,
Mi-o fost jale și bănat,
Că tu mândră m'ai lăsat,
M'ai lăsat, m'ai înșelat.

Dșóra Elena Florian.

Budapesta, 2 martie 1887.

Luni in 28 februarie a dat conservatoriul de musică un concert in sala reductului de aici, pentru de a presintă publicului mare progresul membrilor și elevilor sei.

Programul eră compus in următorul mod:

1. Ouvertura din «Vênătorul vrăjitor» de Weber, executată prin elevii despărțământului musical;
2. «Concert de clavier» (D) moll prima parte cu cadente de Reinecke) de Bach, executat de cătră Desideriu Szántó cu acompaniarea corului musical;
3. a) «Elegia», b) «Scherzo», compuse de cătră directorul conservatoriului Eduard Bartay, executat prin elevii despărțământului musical;
4. «Sinfonia» (C dur) de Beethoven executată prin aceiași;
5. «Larghetto» de Hubai și «Caprice» de Rode, executate pe violină prin șapte elevi;
6. «Concert de clavier» de Liszt (S dur), execut. de dra Elena Florian cu acompaniare prin corul musical;
7. «Vrabiile» de conte Hochberg, executată de corul vocal și musical.

Sala eră plină indesuită de un public așa de mare, încât mulți nici n'au mai putut află loc să ședă, ci au stat in picioare d'a lungul scaunelor.

In scaunele prime vedeai pe cunoscuții patroni ai muziceii, cardinalul Haynald, contele Zichy, președintele de senat dela curie Manoilovich și alții.

Erau și câteva familii române, cari aușind că va jucă damicela Elena Florian, (ficia președintelui de tribunal dela Odorhei, Ioan Florian.) care încă dela concertul acum un an a câștigat inimile tuturor românilor de aici, au grăbit a-și procură bilete, ce nu eră ușor lucru.

Dșóra Florian are deja așa renume la publicul musical de aici, cât așteptau toți cu incordare să o audă.

Piesele prime din programă s'au jucat binișor, publicul a aplaudat odată pe Szántó, apoi pe directorul Bartay ca compositor, când s'au jucat «Elegia» și «Scherzo» compuse de el.

A urmat apoi dșóra Elena Florian.

Deja la ivirea ei, când a condus-o bētrânul profesor Székely la pian, fu primită din partea publicului cu aplaus.

Fără de a arată nici cea mai mică emoțiune, se aședă la pian, și profesorul postându-se lângă pian, cum ș-a pus dēnsa gingașele mânuțe pe instrument, dete semn spre începerea producțiunii.

In tótă sala domniă o liniște, cât îți aușiai resuflarea, ea începū a jucă cu ușorătate admirabilă una dintre cele mai grele și clasice piese alui Liszt, fără de a avē note inantea sa. (In timp de tot scurt a invēțat d'a rostul piesa intrēgă, scrisă pe 46 de pagine cu mii de note). Degetele ei sburau pe pian in drepta și stānga, din când in când punēnd mânuțele și cruciș, cu o elasticitate, siguritate și iușime de minune, cât abiă le zăriai, și cu o putere, de fără voce te intrebai: cum pōte desvoltă o gingașe fetiță atātă forță? Când te puneai in mirare, unde jucă solo, cu acōrdēle grandioșe, ce le țeseau miclele degete ca de minune; când străbătea, unde eră acom-

paniată de corul musical, cu melodii dulci peste sunetul corului, ca și cu niște visuri incântătoare.

Jocul ei, prin care a dovedit o perfecțiune in mănuierea pianului, o tehnică și capacitate musicală rară, a răpit cu sine publicul intreg, și fiind piesa lungă, o parte a publicului începuse a aplaudă deja pela mijlocul jocului, când intrevini o paușă, er după finirea piesei, aplausele nu mai voiau să înce-teze, de 5 ori au tot rechemat-o să se arete, și ea totdeuna cu cea mai mare modestie a grăbit a se retrage. Publicul ar fi dorit pōte o repetare, cel puțin a unei părți din jocul ei, inse nu eră cu puțință, fiind că după o piesă atāt de lungă a trebuit să se obosescă și dēnsa cu tōte că jucă forțe ușor. Laudele și espresiuunile de admirare nu mai incetau, er după finirea concertului eșind de brațul fericitului seu părinte, eră incungiurată de gratulanți, toți grăbiau a-i exprimă admirarea lor.

In cercurile musicale de aici se priveșce drept un fenomen talentul musical al gingașei damicelle, și e dorință generală, ca să nu părăsescă cariera musicală, ci să continueze perfecționarea sa, fiind sigur că va devini o artistă de renume european.

Cardinalul Haynald, cum aud, o a și chemat la sine dimpreună cu părintele ei, președintele de tribunal Ioan Florian, spre a stărui, ca domnișóra să continueze cariera musicală, exprimând admirarea talentului ei esttraordinar.

Cumcă nu esagerăm, comunicăm pe scurt ce recensiuine fac despre producțiunea ei foile mai insemnate din Budapesta, a căror referenți sūnt omeni de specialitate.

Așă dice «Pester Lloyd» in nrul seu din 1 martie: Szántó a jucat cu frumōșă desteritate.... A urmat apoi piesa de resistință (pièce de résistance) a serei: «Concertul» S dur alui Liszt, executat de dra Elena Florian, care a jucat cu »tehnică perfectă» ba chiar cu bravură.

Jurnalul maghiar cel mai lățit: «Egyetértés» scrie in nrul din 1 martie următoarele:

Ni-a servit spre mare bucurie, că intre disciplii cari se indeletnicesc in clavier am allat un adevērat talent, a căruia viitor ne indreptăteșce la frumōșe speranțe. Elena Florian e numele fetiței modeste cu față rumenă și o ivire grațioșă preplăcută, care a jucat cu atāta curagiu concertul lui Liszt in S dur. In atare vērștă plāpândă (fetița e abiă de 16 ani) a jucă concertul lui Liszt S dur, e un ce remarcabil; a jucat cu atāta simț minunat musical, și cu atāta finețā inspiratā remarcabilă, cât ar fi de dorit ca damicela să continueze a cultivā acest talent.

«Fővárosi Lapok» o laudă asemenea.

«Neues Pester Journal» dice:

Ca talent plin de speranță s'a presintat damicela Elena Florian, care a jucat concertul S dur al lui Liszt cu tehnica corectă și cu nuanșare frumōșă.

I gratulăm grațioșei dșore și i dorim să ajungă acuș la culmea perfecțiunii, de unde să respândescă onōre națiunii, căreia aparține, er părinților li se cuvine recunoșcință pentru marile jertfe aduse artei

I. R.

Din viața de București.

(«Gringoire». «Medea». «Zeflemele». Circul Sidoli. Carnavalul nu se mai sferșeșce!)

— 23 februarie, 1887.

Artistul căruia s'a dat prilejul să esă la ivelă in comedia lui Banville e dl Costescu, creatorul rolului Gringoire. Dsa a avut multe momente fericite, cari

i-au atras simpatia publicului, abstracție făcând de rol, care e foarte simpatice, și asemenea comedii de caracter fiind cea mai bună școlă pentru artiștii noștri — cari au pré puțină, decât n'au de loc — ar fi bine ca direcțiunea să continue a introduce în repertoriu scrieri de genul acesta, ce pe lângă că formeză pe actor, formeză și publicul, deprinzându-i pe nesimțite inima cu simțiri delicate, mintea cu trăsuri de spirit strălucitoare.

Traducerea dlui Costescu, ca toate traduceriile celor ce nu ș-au făcut din scris o specialitate, e departe de originalul lui Banville, care e un măestru stilist, și bucățile în versuri, mai cu seamă, șchiopătă oribil.

Adevăratul erou al serei, esceptând pe dna Romanescu care ne-a intrupat cu mult talent pe cea mai idelă Loysă, a fost Notara care ne-a înfășoșat pe Ludovic XI într'un chip uimitor de adevăr. Joc de scenă, de figură, de intonațiuni, totul a fost deseversit și ne-a dat incredințarea, că avem în dsa pe cel mai bun interpret al tragediei lui Delavigne, în care figura faimosului rege al Franței apare în toate fețele sale.

Dna Notara (Nicola), Petrescu (Fourniez) și un tiner, Leonescu (Olivier), prin interpretarea conștiințioasă a rolurilor, au făcut ca ensemblul să fie deseversit și represintarea lui «Gringoire» să ne rămână de cea mai frumoasă amintire.

«Gringoire» a servit de «ridicare de cortină «Medeei.» Figura tragică a oribilei fiice a Colchidei, prin ale cărei meșteșugiri capul Argonauților a izbutit să se facă stăpân pe Tunsorea de aur, și care părăsită în urmă de Jason, își resbună omorându-și copiii ce avusese cu dânsul, a ispitit dela Euripid până astăzi pe mulți dramaturgi. Dar nici Seneca tragicul, a cărui «Medee» e una din cele mai bune tragedii ale sale, cu toate că e numai o impletitură de tirade: nici marele Corneille a cărui Medee e prima lucrare prin care se descoperi șieși și din care, fără a presintă astăzi alt interes decât al unei curiosități literare, ne aducem aminte respunsul Medei, remas celebru, când Nerina, confidenta ei se'ntrébă, vedând situația desperată în care se găsiă, ce mijloce-i mai rămân în potriiva atâtor dușmani:

«Eu, și atâta e destul!»

nici Longepierre, a cărui tragedie, deși ne înfășoșeză un rol destul de frumos, e o lucrare ingenială: n'au ajuns la înălțimea tragicului grec, care cu 431 ani înaintea erei noastre, a fost — model neintrecut — mai deseversit decât toți imitatorii sei.

Ernest Legouvé a reluat acest subiect în dările noastre, scriind tragedia sa pentru celebra tragediană Rachel, care inse a refusat s'o jöce. Atât mai reu pentru artistă, căci tradusă în italieneșce de Giuseppe Montanelli și represintată pentru prima-öră pe scena Teatrului Italian din Paris, la 8 aprilie 1856, de dna Ristori, tot atât de mare tragediană, scrierea poetului frances a avut un succes strălucit.

Așă dar eră pré multă presumpțiune pentru scena noastră d'a pune în repertoriu tragedia lui Legouvé și pré mare incumetare pentru dra Vermont d'a debută într'un rol scris anume pentru Rachel și jucat de Ristori. Astfel, publicul nu pré a ținut seamă de silințele tinerei artiste, care a pus multă voință, mult sentiment, în a ne reinviă figura mitologică a celebrei vrăjitoare, cerându-i din primul moment perfecțiunea. Totuș a fost silit a recunoșce mărima acestor silințe și a aplaudă adese momentele în cari dra Vermont a desfășurat un adevărat avânt tragic, dovedindu-ne că dsa are într'adevăr amorul artei.

Autorul, preocupat de figura principală a piesei,

a negles a da celorlalți eroi prilejul d'a eși în lumină. Cu toate aceste, dnu Manolescu (Jason) și Petrescu (Orfeu) și dna Manolescu (Creusa) au făcut pentru a nu fi victime ingratitudinii rolurilor. Dl Mateescu, un nou öspe al scenei, a fost cam slab în rolul lui Creon, regele Corintului. Micii Anestin, copiii Medeei, foarte drăgălași, inspirau cu adevărat mila lor în rolul lor de suplicanți; de mici nenorociți, de nevinovate jertfe ale unei furii örbe.

Traducerea jucată se datoreșce unui tiner student, dl Edgard Aslan, care cu toate micile incorecțiuni obicnuite primelor încercări, arată multă aptitudine în manuirea versului.

Despre «Zeflemelele» dlor Negruzzi și Rosetti nu vom avé mult de đis. E de regretat, că eminentul redactor al «Convorbirilor Literare» și spiritualul cronicar al «Epocei», n'au izbutit să scrie o revistă care să nu lase nimic de dorit. Actul întieiu e lănged. al doile sarbed, al treile singur inse respălășce cu prisos slăbiciunea celor doue dintieiu, și ne face să recunoșcem talentul scriitorilor. Aici găsim niște adevărate tipuri: Turca, apödul Tribunalului și Rifca Töboșerësa, sânt vrednice să figureze într'o lucrare mai importantă. De altmintrele și dra Neuwirth a fost deseversită în rolul cărturăresei evreice ca grimă, deghisament și accent, acesta chiar nefindu-i tocmai străin.

Cu totă slăbiciunea revistei inse, alusiunile mușcătore cu privire la diferitele evenimente cunoscute, parodiarea deprinderilor și zugrăvirea trăsurilor caracteristice ale unor persoane marcante, au făcut pe public, spiritului căruia i place totdeuna să fie opasant, să sublinieze adese prin aplause sgomotoșe intențiunile autorilor și chiar să-i aclame. Așă dar în fața mulțimei succes destul!

Cercul Sidoli ș-a urmat represintațiunile fără intrerupere, ceea ce n'a lipsit d'a indignă pe unii pravoslavnici creștini, cari făceau proces autorităților pentru că n'au interdīs aceste represintațiuni cel puțin în cursul primei săptămăni de post, când toate celelalte sale de spectacol: teatre și baluri, își țineau porțile închise. Indignarea acestora inse n'a impedit pe iubitorii de priveliști crude — și sânt destui d'aceștia — să umple cercul, și nu rar s'a întemplat ca bilete să nu se mai gășescă la casă.

Cu totă dragostea pe care divinul Théo o avea pentru circ, preferind tuturor melodramelor acësta dramă ridicată pe patru picioare, al cărei interes e în așteptarea în care te afli de a șci decât omul va căde și-și va fränge gätul, și tuturor tiradelor furioșe și greșelilor de limbă, dialogul compus din monosilabele *hop* și *la* ale călăreșilor, nu credem că acësta ingrămădire de spectatori să urmeze îndelung la noi căci, când e vorba de spectacolele dela circ, ori cât s'ar schimbă programul, el rămâne tot acelaș: sărituri pe cai, producțiuni gimnastice, tururi de forță și de echilibru, diferiți cai dresați în acelaș fel.

Sămbătă, a șesa đi de post, viața veselă își recapătă deslegarea, și cei cari numai în dimineța aceea ș-au căpëtat ertarea păcatelor, reincep sevërșirea lor ca și cum ar eșcută o bucată de musică: d'a capo al fine. Judecați: în sëra aceea numai trei baluri publice de societăți, represintațiune la teatru și serate în familii pe totă linia, așă că în fața anunțurilor de petreceri ce garnisesc pe strade locurile la vedă cu aceeaș profusiune ca mai nainte, și în fața invitațiilor la serate ce factorul ne aduce pe totă ziua.

ajungi să te indoești că am intrat în păsime și să te întreb, plictisit d'atâta agitație, obosit d'atâta neodihnă, decât domnia carnavalului nu se mai sferșese odată.

Hotărît, Bucureștii nu vor să-și desmință numele și noi nu putem fi o societate de oameni serioși!

A. C. Șor.

In memoria lui George Mocioni.

Nu e lucru ușor a scrie unele episoade din viața unui bărbat de o importanță atât de mare pentru românime, cum a fost și rămâne decedatul naționalist George Mocioni de Foen, și mai cu seamă nu, când me aflu încă sub povara simțimentelor dureroase de a pierde pe un om atât de nobil.

O șcim pré bine cu toții, că în timpul când sôrtea a vrut ca acest ilustru bărbat să represinte în dieta țării pe un cere românesc, ș-a indeplinit această misiune cu onóre. Când a mers apoi cu condeputații sei la monarh în vr'o audiență, spunea regelui părerile sale și jalbele alegătorilor sei cu o francheță și o independență démnă de un reprezentant al țării, și de aceea am dori din inimă, ca națiunea română să aibă mulți bărbați cu un caracter atât de distins și românesc.

Unde se aduau românii cu vr'un scop național, acolo totdeauna vedeam și pe George Mocioni, precum și la biserica românească în zile mari de serbători. Împins de dorul de a cunoșce și capitala regatului român, umblase astă-tómnă prin București și încă într'o căldură tropicală. Amândoué fiicele sale aveau profesor séu profesoră din limba română. În casa lui George Mocioni érá bineprimit tot românul învățat și neinvățat, domn séu țeran. Cu deosebire pe prelații bisericeii române îi vedea bucuros la mész sa, ér la moșie invitá la mész și pe unii din țéranii mai fruntași ai comunei. Când érá poftit domnul mare — căci așa i diceau locuitorii din sat și de prinpregiur — ca să contribuie cu sfatul seu în afacerile comunale, se ducea și luá parte activă ca președintele ședințelor comunale. În anii neroditori iertá sermanilor ómeni cerealele ce le împrumutaseră primăvéra pentru séménat ori pentru a se hráni cu ele până la seceriș. Sêrácimea și călătorii pribegiți, cari ajungeau pela moșia sa, erau totdeauna bine adăpostiți în castelul domnesc, ér bolnavii erau provéduți cu medicamentele necesare, mai cu sémă cu chinină, pentru-că Vlaico-vețul cu aerul băltoș produce multe friguri palustre. Dar nu numai medicamente, ci și mijloce de trai li se distribuiau bolnavilor lipsași. Imi aduc rminte cum domnul mare, eșind dilnic la câmp și observând odată pe un lucrător, că abia putea sta pe picioare de plihănit ce érá, îl întrebá de ce e așa slab? Agrăitul răspunde, că de lucrul greu și hrana slabă, și-i arată o bucată de pâne mai négră decât pământul. Milosul domn scóse niște bani și-i dete pentru ca să-și cumpere hrană mai bună, cu tóte aceste inse mai dispuse ca să i se facă pâne și să i se trimiță, căci șcidea că țéranul nici pe bani nu-și face pâne sănétosă. Și câte asemenea fapte bune și nobile s'ar aflá în viața acestui mare bărbat!

S'ar estinde pré departe o descriere a tuturor faptelor mărețe ale sale, și cine ar și fi în stare să le enumere pe tóte, când densusul nu le făcea cu scop de a le șci lumea; dar una totuș nu o pot rétăcé și această este marele ajutor ce l'a dat multor tineri români spre a-și face studiile lor și a-și puté oferi națiunii române forțele lor intelectuale și șciința agónisită cu cheltuiala acestui bărbat maritim.

Cu deosebire trebuie remarcat, că pe când ceia-

lalți membri ai familiei Mocioniane din disgust séu alte cauze incetaseră de a mai distribui stipendii, singurul George Mocioni mai érá, care cu cheltuiala sa proprie susținea studenții români prin școli. ba ce-i mai mult îi creșcea în casa sa, povătuindu-i și ferindu-i de a succumbá în valurile adânci ale vieții de oraș mare. Astfel a dat națiunii române câțiva preoți și învățatori, câțiva meseriași, tehnici, advocați și un doctor de medicină. Când acest din urmă terminase gimnasiul și făcuse matura, s'a slătit cu protectorul seu despre cariera pe care să pășescă. Vinind vorba și de advocație, dice fieratul: «advocat nu vreu să te faci, că de aceea sânt cât frunză și érbă, ér ca medic vei fi om independent.» Când după luarea diplomei s'a dus încărúntitul tatá al tinerului doctor să mulțámescă ilustrului domn că a făcut din fiul seu un om învățat, ilustritatea sa a respuns: «nu-i meritul nici al dtale că ți-ai indemnat fiul să studieze, nici al meu că am óreș-cari cheltueli cu studiile sale, ci este meritul seu propriu că a studiat.»

Cumcă George Mocioni da aceste ajutóre fără a face pompă dintrinsese, se vede și din impregiurarea, că n'a lăsat pe noul doctor să-i aducă mulțámirile sale în publicitate, ci i-a đis, că de nu vré să renunțe la această idee, apoi să o indeplinescă după mórtea sa... O indeplinii cu lacrimi în ochi, pentru-că inima-mi dice, că am fost silit să o indeplinesc pré de timpuriu.

Dr. George Crainicean,

LITERATURĂ ȘI ARTE.

Premii literare. Societatea geografică română din București a primit 1000 de lei ca dar dela dl Dim. Sturza, spre a se premia cel mai bun dicționar geografic pentru România. *Ministrul instrucțiunii publice* din România a decis ca un premiu de 1000 lei să fie dat în fiecare an autorului celei mai bune teze pentru doctorat presintată la facultatea de medicină din București.

Hamlet româneșce. A apărut de sub presă, «Hamlet», príncepele Danemarcei, tragedie în 5 acte de Viliam Shakespeare, adoptată conform cerințelor scenei moderne de dl N. A. Bogdan. Editura librăriei fraților Șaraga în Iași. Traducerea e făcută în prosă. Prețul 1 leu.

Legea glótelor din 1886 anotá și urmată de instrucțiunile spre esecutarea ei, cu o introducere, a eșit de sub tipar la Brașov în editura tipografiei Alexi. Prețul 30 cr.

Grădina de copii, ediția a II-a completată, pentru usul grădinilor de copii și pentru studiu în școlile secundare de I. P. Florantin, cu un Memoriu și un Apel pentru înființarea institutelor fróbeliane, a eșit la Iași. Acésta carte cuprinde: Scopul grădinei de copii, jocurile educative, ocupațiile pedagogice copilăreșci, modul înființării institutelor fróbeliane, împreună cu instrucțiunile necesare la înființarea lor, despre local, material pedagogic, planul procedării, concursul institutórelor și un apel pentru a nu se întârziá înființarea institutelor fróbeliane. La acest apel sânt adause și opiniunile altor persóne competente, precum dl Klauwell, «România Liberă», dna Ana Monastirean etc., incheiând cu interesante cifre din bugetele instrucțiunii.

Broșure *Di P. S. Antonescu-Remus*, profesor de economía silvică și inginer la București, a publicat zilele aceste o interesantă carte: «Cercetarea cauzelor și remediului inecurilor și depunerilor din básiul superior al Prahovei.» *Di Pasteur vindecă turbarea?* Sub acest titlu a apărut o broșură, scrisă

de drul G. Grigorescu, trimis in misiune la Paris de ministerul de interne, pentru a studiá turbarea. — A apărut prima fasciculă din «Dicționarul de Pharmacologie, Chimie și Therapie» sub conducerea dlui Dem. Vouïff Ioanin, farmacist proprietar in București.

TEATRU ȘI MUSICĂ.

Dra Agatha Bârsescu a jucat in ultimele zile a lunii trecute in «Medicul onorei sale» de Calderon, prelucrat de Wildbrandt, cu un succes complet, ne scrie una din corespondentele noastre care a asistat la reprezentațiune. Dificultățile rolului unei soții caste dar adânc inamorată in soțul seu, gelos și tănuitor, erau greu de invins; dra Bârsescu a triumfat cu inlesnire de toate acele dificultăți! Gestul larg, posele totdeauna sculpturale ale eminenței artiste, dicțiunea sa vehementă, inlecțiunile vocii varie și colorate, o bogăție de resurse provenite din o inteligență superioară, toate acele rare cvalități ce au făcut ca străina elevă a conservatorului să facă numai un pas spre a ajunge pe una din cele mai dificile in admitere scene din lume, toate au fost puse in joc pentru a crea un rol dramatic, mișcător cu o veritate de accent classică. Pe această cale de va inainta juna artistă română, puțini pași i mai rămân pentru a ajunge culmea artei.

Un nou talent musical. Cu plăcere am constatat și vi-l comunicăm, ni se scrie din Budapesta, un nou succes al unei copilițe române pe terenul artei. Dra Alma de Dunca-Schiau, mica elevă din clasa IV a conservatorului din capitală și elevă internă a escelentului institut de creștere a «Societății pentru cultura femeilor» a jucat pe pian la ultimul concert al pensionatului o «polonaisă brilantă» plină de dificultăți tehnice și artistice, intru aplausele și admirațiunile sălii întregi. Pe lângă frumseța sa rară, dra Alma de Dunca-Schiau unește inteligența superioară și un simțământ profund al artei, ce desvoltându-se cu anii, i asigură o carieră mare, de va intrebuința talentele, cu cari este bogat inzestrată.

Diletanți in Reșița. In Reșița-montană de mai mult timp se dau reprezentațiuni teatrale de cătră diletanți români. Zilele trecute s'a conchemat o adunare generală in care s'a decis spriginirea diletanților și s'a ales un comitet. Ca președinte s'a proclamat dl dr. Cornel Diaconovich și ca conducător artistic dl Dolorean.

Trei coruri in Bocșa-montană. Dumineca trecută s'a arangiat in Bocșa-montană al treile concert de cătră corul vocal românesc din localitate. Atât succesul moral, cât și cel material, au fost satisfăcătoare. Cu bucurie ve anunț, ni se scrie de acolo, că pe lângă corul românesc lumesc, s'au mai infiintat încă doue reuniuni gr. or. pentru cultivarea cântului bisericesc. Trei coruri dar, unul mai cu zel și mai bun decât altul, e un semn bun și o dovadă puternică despre interesul ce-l au Românii pentru artă, cultură și progres. Mari merite are in privința această instructorul și compositorul dl Colofie. Dnia lui a și compus o liturghie nouă foarte frumoasă, care se pôte procură dela susnumitul domn cu 6 fl. v. a. Vocile sânt separat scrise. Dcă mergem așa inainte, vom ajunge la ce sperăm, căci prin artă la cultură, prin cultură la libertate.

Coruri vocale noue. La Curtici, in comitatul Arad, s'a infiintat de curând un cor vocal, care a dat sub coducerea lui Iosif Mihui in 26 februarie un frumos concert; la succes a contribuit și dl rigurosant in drept Sever Bocșan, care a ținut și o cuvântare potrivită. **In Chinez** tinerimea școlară a compus in tòmna anului trecut, sub conducerea parocului Ale-

sandru Crăciunescu, un cor vocal bisericesc, care cu conlucrarea invetătorului Petru Baran ș'a și produs in 15 februarie in biserică.

Concert in Beclean. Corpul invetătoresc dela școlă confesională română din Beclean lângă Făgăras, a arangiat in luna trecută un concert frumos. Concertul s'a deschis cu «Cuvântul de deschidere» al invetătorului George Taffan; apoi corul școlarilor a esecutat piesele: Teră mândră, Cântecul ginteii latine și Cisla, cvartet umoristic de C. Porumbescu. Invetătorul Nicolae Ludu a declamat poesia «Frații Jderi» de V. Alecsandri, apoi s'a presintat un «Dialog între patru elevi», eră dl George Dobrin, dirigintele școlii grănițareșci din Voila a cetit o disertatiune intitulată «Chiemarea inteligenței române față cu poporul dela sate»; invetătorul din Avrig E. Prodan a declamat un monolog comic ocașional. Dșora Elena Prodan a cântat in costum național frumoșă doină poporală «Fântână cu trei izvóre». Dnii George Taffan și Nicolae Ludu au cântat in duet romanța «Adio la București». La sfârșit, părintele protopop Iulin Dan a roștit câteva cuvinte de încurajare, apoi s'a inceput jocul.

Concert in Țereteaz. Corul vocal al plugarilor români din comuna Țereteaz in Bănat a dat acolo in luna trecută un concert. Programa a fost următorea: «Motto», de corul vocal; «Spiritul», cvartet; «Peșcera hoșilor», declamațiune de Nica Golub; «Cucuruz», cvartet; «Baba Ana», declam. de Nica Ioan; «Junimea parisiană», cvartet; «Suspınul bețivului», declam. de Axentie Casap; «Mersul armatei române» cvartet. Afară de programă, frumoș esecută sub conducerea coristului Dimitrie Gerdan din Chiseteu, coristul din Bereșeu Elta Ciulan a declamat poesia «Grelușul și furnica» pre bine primită de public. După concert urmă jocul care ținū până 'n dalbă și.

CE E NOU?

Știri personale. *Maj.* Sa regele a dăruit pentru construirea bisericei gr. cat. din Vișo-de-jos 150 fl., pentru construirea bisericei gr. cat. din Lissa 100 fl., pentru reconstruirea școlii gr. or. din Brestovaț 100 fl. — *In. Pr. Ssa dr. Silvestru Morariu*, mitropolitul Bucovinei, visitând archidieceasa sa, a presintat *Maj.* Sale împératului un raport detaliat asupra observărilor și rezultatelor acestor visitări canonice pentru anii 1881—1885. *Maj. Sa*, luând spre cunoșcință acest raport, a esprimat I. P. SS. mitropolitului pre inalta Sa mulțămire pentru zelul ce-l arată pentru interesele diecesei ort. or. din Bucovina.

Hymen. *Dl dr. Petru Opri* și dra Emilia Hațegan ș-au serbat cununia la 24 februarie in Buda-pesta. Prin această tineră părechie se inmulțesc familiile române din capitala ungară. Mirésa, al cărei tutor eră dl dr. At. M. Marienescu, a fost fiica cunoscutului avocat din Lugoș Dem. Hațegan. — *Dl Atanasii Suciu*, teolog absolvent al diecesei aradane și ales preot in comuna Labasiu, la 20 februarie s'a cunatat cu dra Aurelia Bichicean din Lipova. — *Dl Ioan Cătona*, invetător in Cicudiu, s'a logodit cu dra Elena Bucșa.

Asociațiunea transilvană, care in anul acesta a fost chemată și 'n doue locuri a-și ținé adunarea și anume la Bistrița și la Zernești, nu va merge nici intr'unul, ci va ținé-o acasă in Sibiiu și anume in zilele de 28 și 29 august n. Astfel a hotărit comitetul Asociațiunii in ședința sa ținută zilele aceste. **Academia Română** va deschide 'n anul acesta sesiunea sa generală in 3/15 martie. Ca in anii trecuți, așa și acuma vom ținé pe cetitorii noștri in

curentul desbaterilor și lucrărilor învățatului areopag literar. Deocamdată anticipăm, că în sesiunea acesta noul membru dl Cobălcescu va ține discursul seu de recepțiune, la care va răspunde dl dr. Brândza.

Balul aristocrației în Budapesta. Primum aceste șire din Budapesta: Casina magnaților ș-a incheiat carnavalul prin un bal splendid dat de cavalerii aristocrației, la care au venit să ia parte toți junii magnați răspândiți prin diversele capitale ale Europei. Salónele clubului montate cu acel bun gust și confort engles, de mult admirat, erau împodobite cu o magnificență orientală de covore prețioase de Smirna și Persia. Pórta, treptele și galeriile, cu miile lor de arbori și plante tropicale, te făceau a te crede transportat în un adevărat paradis. La 11 ore lumea nu mai încăpea în vastele salóne, și almanchul de Gotha are puține nume aristocratice cari să nu-și fi avut aici reprezentanții lor. A înșiră numele princeșelor, conteselor și baroneselor, cari apăruse în totă splendoarea toaletei și a frumșeții lor, ar fi a înregistră totă aristocrația țării. Greu este și a notă pe cele mai frumoase. Nu alegem, dar cităm ce ne vine în minte acum d'odată: înteu classic frumoasa contesă Berthold, apoi ca un vis de primăveră baronesa Ripp, incântătoarea contesă Peaczevitz, poetica baronesa Gabriela Perenyi, grațioasa contesină Almásy, superba contesă Katinca Teleky, drăgălașele baronese Vecsey și gentila baronesă Horváth e tutti quanti ce nu mai am loc a trece. Dintre români numai contesa Keglevich n. Popovici atât de splendidă de frumoasă sa orientală și dl Aurel Dunca de Sajó, care astă-dată nu s'a ținut numai în cercul înalt al marilor politici, ci a probat că junii români șciu apreați grațiile magnaților maghiare și nici d'o parte nici de alta nu se simția starea de resbel comercială a țărilor vecine, din contră asediul a fost numai de amabilități reciproce până a doua și la 9 ore, când se termină splendida serbare. Damele plecară încărcate de flori primite la două cotilóne, ér dnii păstréză ca scump suvenir, elegante porte-țigare ce primiră la unul din două cotilóne.

Suveniri de carnaval. *Despre balul din Borșa* ni se mai scrie, că n acela luară parte și dómnele Cosma, Popescu din Jucuri, Vescan, Barbos din Borșa, Oláh din Doboca, Tarța din Giula, Ambruș și Zoltan din Ciomafăia și drele Virginia Popescu și Lucreția Cosma din Juc, ambele în costum național, asemenea și micuța Aurelia Barbos din Borșa, apoi drele Silvia Gerasim din Doboca, Elena Petruca, Rosalia Szász, Nina Beszterezzi din Borșa, Victoria Colceriu din Fodora M., Ana Vamoș din Drag. «Romana» s'a jucat de două ori. *Balul casinci române din Beinș* a avut un frumos succes. Au luat parte mulți și s'au danțat și jocurile naționale: «Călușerul, Bătuta și Romana.» Dintre dame se amintesc dnele Hermina Ignat, Irina Antal, Antița Pop, Laura Antal, Maria Cosma, Florica Ardelean în costum național și dșorele Irina Antal, Lucreția Suciu din Ocuriș, Silvia Moga din Răbăgani, Irina Ditz din Orade, Maria Pop. — *La balul din Timișóra* au luat parte, dintre dame, dómnele Ardelean, Jurma, Barbos (Giroc), Barbos (Hitias), Ioanovici în costum național, Elena Buibaș din Petruvoselo, Ioanovici din Seceani, Milu, Oros, Chitescu și dșorele Iovescu din Caransebeș, Ioneș tóte trei în costum național, Ioanovici din Dognecea, Eufemia Peștișan din Lugos, Nestorovici, Marinovici, surorile Zărie și Bocean, Lucreția Iorgovan, surorile Teodorici. *La Des* s'a dat în 27 februarie un bal în folosul fondului pentru clădirea bisericeii noue; a fost

o petrecere poporală, la care au luat parte aprópe 500 de ómeni. Comitetul arangiator, în frunte cu protopopul Ioan Velle, merită recunoștință și laudă.

Conferințe literare. *La Sibiu* dl Dim. Comșa a ținut în duminéca trecută o prelegere, publică în localul casinei române «Despre bani.» — *La Ateneul din București* ăilele din urmă s'au ținut aceste conferințe: Vlahuță despre «Mișcarea literară,» dl Gr. G. Păucescu despre «Îmbunătățirea sortii țăranului,» dl St. C. Mihăilescu despre «Determinanții sociali.» — *In cercul studiilor sociale din București* dl C. Popescu a vorbit despre «Ce e patria.» *In societatea studenților în medicină* dl Luca Teodoriu a vorbit despre «Choleră.»

Doce catedre noue. Cetim în ăiarele bucureșcene, că s'a depus pe biuroul camerei de cătră dl C. Demetrescu, raportorul comitetului delegaților camerei, raportul pentru înființarea a două catedre la facultatea de medicină din București. Una din aceste catedre se va da dlui dr. Assaki și cealaltă dlui V. Babeș.

Știri scurte. *Statutele* Reuniunii pompierilor vóluntari din Pianul-de-jos au fost provédute cu clausula de întărire de cătră ministrul de interne. *Studentii români din Zürich* au înființat o societate în scopul dezvoltării culturale și a întretinerii de solidaritate între ei; presidentul societății e dl P. D. Calinescu, secretar dl V. Zamfirescu. — *Un institut de bacteriologie se va înființa în București* și va fi pus sub direcțiunea dlui dr. Babeș. Pentru acest scop ministrul de interne a cerut camerei un credit esttraordinar de 100,000 lei, care se va acoperi prin emitere de rentă.

Necrológe. *Iulia Fráncu*, soția dlui Andrei Fráncu, jude la tabla reg. din Mureș-Oșorhei, a încetat din viață la 28 februarie, în etate de 31 ani: o gelesc, afară de soțul seu, vėduva Ecaterina Iacob Fráncu născ. Daday ca mamă, Ludovic Fráncu frate, Gavrilă Fráncu și familia, Viorica Vaida și soțul, dr. Teodor Mihali, consăngeni. — *Havalambe Stănescu*, mare comerciant, cavaler al ordinului «Coróna României» și membru al consiliului județian, a încetat grabnic din viață vineri în 20 febr. v. în etate de 54 ani în Ploești (România.) Il gelesc: intristata familie și rudele: Sofia Har. Stănescu soție, Tache Stănescu frate, Maria G. Stănescu, Hareți T. Stănescu, Christache Stoenescu, Santia Stoenescu, Ghiță Constantinescu, Anghelica Constantinescu, Ioan Stoicescu, Elena I. Stoicescu, Constantin Toșca, Alexandrina Toșca, Nae Toșca, Alesandru Toșca cumnate și cumnați: Mihail G. Stănescu, Octavia M. Stănescu, Nicolae Stoicescu, Maria N. Stoicescu, dr. Ioan Cloaje, Mihail T. Stănescu, Victoria M. Stănescu, George T. Stănescu, Ecaterina T. Stănescu, Vasile T. Stănescu, Dimitrie P. Stănescu, Elena T. Stănescu, Sofia T. Stănescu, Eugenia P. Stănescu și Hareți T. Stănescu, nepoți și nepóte. — *George Vodă*, preot gr. cat. în Vaidei, a murit în 18 februarie, în etate de 71 ani.

Călindarul săptămănei.

Điua sėpt.	Călindarul vechiu	Călind nou
Dumineca 2 Ev. dela Marcu c. 2, gl. 6.		
Duminecă	1 Cuv. Eudochia	13 Ernest
Luni	2 Mart. Tecdot	14 Matilda
Mărți	3 Mart. Eutropiu	15 Christof
Mercuri	4 Cuv. Gerasim	16 Henrieta
Joi	5 Mart. Conon	17 Getruda
Vineri	6 SS. 42 Mar. d. Amor.	18 Alesandru
Sămbătă	7 Mart. Vasilie și Eufrem	19 Iosif

Proprietar, redactor respundător și editor: **IOSIF VULCAN.**

Cu tipariul lui Otto Húgel în Oradea-mare.